

Sprawozdanie
z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
za 2021 rok

Rozdział 2

POMOC ŚRODOWISKOWA

Od 01.01.2021 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej kontynuowano usprawnienia organizacyjne polegające na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych w celupoprawy jakości realizacji usług pomocy społecznej oraz pracy socjalnej na rzecz klientów MOPS w Dąbrowie Górniczej (w roku 2018 i 2019 taki model pracy wdrażano w jednym z Zespołów Środowiskowej Pracy Socjalnej, a w roku 2020 wprowadzono rozdzielenie we wszystkich zespołach). Po zmianie struktury organizacyjnej w ramach Działu Pomocy Środowiskowej do listopada 2021 wchodziło 7 Zespołów, tj. Zespół ds. Pracy Socjalnej, Zespół ds. Środowiskowej Pracy Socjalnej, Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Zespół ds. Asysty, Zespół ds. Bezdomności oraz Zespół ds. Świadczeń Przyznawanych Decyzją nr 1 i Zespół ds. Świadczeń Przyznawanych Decyzją nr 2 oraz Stanowisko Pierwszego Kontakt, którego zadaniem jest przyjmowanie osób zgłaszających się po raz pierwszy do MOPS i kierowanie ich do właściwego Zespołu/ Działu po przeprowadzeniu wstępnej rozmowy. Od grudnia 2021 Zespół Środowiskowej Pracy Socjalnej wszedł w strukturę Działu Aktywizacji Zawodowej i Komunikacji Społecznej.

Rok sprawozdawczy podobnie jak rok 2020 był okresem szczególnie trudnym dla tej grupy zawodowej z uwagi na ogłoszony stan epidemii Covid 19. Należy podkreślić, iż pracownicy socjalni pomimo występującego zagrożenia, działając w warunkach wysokiego reżimu sanitarnego, nadal wykonywali swoje obowiązki polegające na zabezpieczeniu potrzeb osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, a także podejmowali działania interwencyjne w miejscu zamieszkania lub pobytu.

2.1. Praca socjalna.

Metodyczna praca socjalna jako specjalistyczna usługa, mająca zastosowanie w działaniach pracownika socjalnego, a służąca przede wszystkim podnoszeniu jakości, a przez to skuteczności jego oddziaływań wobec osób korzystających z ofert MOPS prowadzona była przez Zespół ds. Pracy Socjalnej oraz Zespół ds. Środowiskowej Pracy Socjalnej.

Praca socjalna prowadzona była w oparciu o:

- 1) ustawę o pomocy społecznej – 88 osób objętych metodyczną pracą socjalną, 46 osób działaniami środowiskowymi;
- 2) ustawę o zatrudnieniu socjalnym – w Centrum Integracji Społecznej działaniami aktywizacyjnymi było objętych 18 osób. W działaniach aktywizacyjnych w formie prac społecznie użytecznych uczestniczyły 4 osoby;
- 3) ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych – 66 rodzin korzystało ze wsparcia asystenta rodziny;
- 4) ustawę o ochronie zdrowia psychicznego – organizowanie oparcia społecznego dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych 9 osób.

Pracownicy socjalni w pracy z osobami i rodzinami wykorzystywali niżej wymienione narzędzia:

- 1) umowę współpracy – 69 osób;
- 2) kontrakt socjalny – 158 osób
- 3) projekt socjalny – 76 osób

W ramach pracy socjalnej prowadzonej z osobami i rodzinami pracownicy socjalni udzielali porad, wpływali na rozszerzanie kontraktów społecznych, budowali sieci wsparcia społecznego. Nieodłącznym elementem prowadzonych działań było nawiązanie współpracy z innymi specjalistami tj. wykorzystanie zarówno zasobów osobowych wewnętrznych instytucji, jak i korzystanie z zasobów zewnętrznych. Stale była rozwijana również współpraca ze specjalistami zatrudnionymi w innych instytucjach.

Niezależnie od prowadzonej pracy socjalnej pracownicy Zespołu ds. Pracy Socjalnej w 2021 r. podjęli 119 interwencji w miejscu zamieszkania lub pobytu osób i rodzin:

- 62 interwencje związane były z nieprawidłowościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;

- 28 interwencji dotyczyło trudności w codziennym funkcjonowaniu wynikających ze stanu zdrowia psychicznego;
- 18 interwencji związanych było z problemem uzależnień;
- 2 interwencje dotyczyły nieodpowiednich warunków bytowych;
- 9 innych sytuacji kryzysowych.

Dodatkowo rozeznawano sytuację, a w razie potrzeby objęto wsparciem 151 rodzin na wnioski instytucji tj. Sądu, Prokuratury i Policji.

W roku sprawozdawczym pracownicy socjalni ustalili sytuację 8 rodzin biologicznych zobowiązanych do opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej na zlecenie innych powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Instrumentem wzmacniającym wzajemne zobowiązania zarówno klienta, jak również pracownika socjalnego jest coraz częściej wykorzystywany kontrakt socjalny. Podnosił on skuteczność działań socjalnych w pracy z rodzinami, angażując wszystkich członków rodziny do rozwiązywania problemów w kolejności uzgodnionej i jednocześnie monitorowanej przez pracowników socjalnych. Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

W 2021 roku pracownicy socjalni podpisali z klientami 154 kontrakty socjalne, w tym 47 kontraktów socjalnych zostało zawartych z osobami doświadczającymi kryzysu bezdomności.

Analiza danych zawartych w ocenie kontraktu pozwala na stwierdzenie, że kontrakty socjalne dały wymierne efekty kształtowania nawyków, postaw oraz wzorów zachowań. Przeprowadzona analiza wskazuje, że kontrakt socjalny spełnił rolę motywującą do lepszej samoorganizacji. Dowodem na to są zmiany postaw klientów w takich kwestiach jak: dotrzymywanie terminów i zobowiązań, nabycie umiejętności komunikacji społecznych, sposobu postrzegania siebie, podniesienie poziomu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, a co za tym idzie wzrostu samooceny.

Kontrakt socjalny odgrywał również dużą rolę w procesie usamodzielnienia, czego dowodem w sferze zawodowej było podejmowanie pracy bądź nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy.

2.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2021 prowadził procedurę „Niebieskie Karty” w 265 rodzinach, obejmując wsparciem 815 osób. Pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w rodzinach dotkniętych przemocą, udzielali specjalistycznego poradnictwa i pomocy oraz wsparcia finansowego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W roku 2021 pracownicy socjalni przeprowadzili 616 posiedzeń grup roboczych.

Pracownicy zespołu aktywnie włączyli się w realizację kampanii społecznej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. "NIE JESTEŚ SAM. DOŚWIADCZASZ-WIDZISZ-REAGUJ!". Kampania realizowana była przez Zespół Interdyscyplinarny w okresie 25.11.21 r. - 10.12.2021 r. Celem kampanii było podniesienie świadomości społecznej dla braku akceptacji przemocy oraz rozpowszechnienie informacji o możliwości uzyskania pomocy na terenie miasta. Pracownicy Zespołu stworzyli spot kampanii, który był udostępniany w social mediach, rozpowszechnili ulotki informacyjne na terenie wszystkich dąbrowskich placówek ochrony zdrowia i parafii oraz pełnili dyżury w Miejskim Centrum Informacji w CH Pogoria.

2.3. Działania środowiskowe.

W 2021 r. Dział Pomocy Środowiskowej realizował następujące projekty:

2.3.1 Projekt: socjalny „Siła jest w Tobie” - realizowany w 2020 roku i kontynuowany w 2021 r.

Celem głównym projektu była poprawa jakości życia klientów MOPS-u zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ukierunkowany był na wzbogacenie wiedzy w zakresie profilaktyki zdrowia, psychospołecznych skutków nadużywania alkoholu i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Grupę docelową stanowiło 10 klientów MOPS w Dąbrowie Górniczej borykających się z problemem nadużywania alkoholu przez członka rodziny lub zagrożonych

alkoholizmem. Zajęcia prowadzone były metodą wykładowo – warsztatową. Przeprowadzono zajęcia ze specjalistami z Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie tut. Ośrodka.

Efekty:

- nabycie wiedzy z zakresu uzależnienia od alkoholu i radzenia sobie ze współuzależnieniem;
- podniesienie samoświadomości i zdobycie wiedzy na temat wpływu alkoholu na zdrowie człowieka;
- podniesienie samooceny oraz nabycie nowych doświadczeń.

Projekt realizowany był w II kwartale 2021 r. (1 spotkanie) z zachowaniem niezbędnego reżimu sanitarnego.

2.3.2 Projekt socjalny: „Wiem więcej, żyję lepiej”

Celem głównym projektu było zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z wieloma problemami, w tym z problemem uzależnienia poprzez podniesienie świadomości oraz kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców i opiekunów. Grupę docelową stanowiło 9 rodzin objętych wsparciem pracownika socjalnego i asystenta rodziny. W ramach projektu odbyły się zajęcia edukacyjne z zakresu problematyki uzależnień, zajęcia z psychologiem, zajęcia z pedagogiem, spotkanie z pielęgniarką środowiskową oraz zajęcia z dietetykiem.

Efekty:

- wzmocnienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców i opiekunów;
- nabycie umiejętności rozpoznawania potrzeb dziecka w zależności od jego wieku i stanu emocjonalnego;
- uwrażliwienie na dbałość o higienę osobistą, szczególnie z dobie zagrożeń epidemiologicznych;
- poznanie zasad racjonalnego żywienia dzieci w różnym wieku oraz osób dorosłych;
- podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadużywania alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych;

Projekt realizowany był w II - IV kwartale 2021 r. z zachowaniem niezbędnego reżimu sanitarnego.

2.3.3 Projekt socjalny „Świadoma Mama Nastolatka”

Realizując zapisy „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej na lata 2021 – 2023”odnośnie organizowania grup samopomocowych dla matek wychowujących dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym promujących dobre praktyki rodzicielskie Zespół Środowiskowej Pracy Socjalnej Działu Pomocy Środowiskowej w roku 2021 realizował projekt socjalny „Świadoma Mama Nastolatka”. Celem głównym projektu była aktywizacja społeczna i integracja matek wychowujących nastolatków poprzez stworzenie grupy edukacyjnej, która jednocześnie stanowiła podwaliny dla zafunkcjonowania samopomocowej grupy wsparcia. Zorganizowane zostały zajęcia z kuratorem ds. rodzinnych i nieletnich z Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, doradcą zawodowym, psychologiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, oraz spotkanie z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Dąbrowie Górniczej.

Beneficjentkami projektu były 4 samotne matkinastolatków, objęte wsparciem tutejszego ośrodka.

Efekty:

- wzmocnienie więzi matki z nastolatkiem, zwiększenie świadomości na temat komunikacji i form wspierania dziecka w okresie dorastania;
- zintegrowanie samotnych matek, wzajemne wsparcie oraz aktywizacja społeczna;
- zwiększenie motywacji do podjęcia rozwoju osobistego i aktywizacji zawodowej, podnoszenia kwalifikacji oraz poznania potrzeb lokalnego rynku pracy;

Projekt realizowany był w II - IV kwartale 2021 r.z zachowaniem niezbędnego reżimu sanitarnego.

2.3.4 Projekt socjalny „Będziemy znów razem”

Celem projektu było nabycie przez rodziców umiejętności organizacji codziennego życia rodzinnego w sposób pozwalający zapewnić prawidłowe warunki doopieki, wychowania i rozwoju dzieci oraz zaspokoić potrzeby wszystkich członków rodziny.Działania w ramach projektu ukierunkowane były na utrzymywanie i wzmacnianie więzi pomiędzy rodzicami i

dziećmi, które stanowią kluczowy czynnik motywujący do podejmowania działań umożliwiających powrót dziecka do domu. Jednocześnie działania w projekcie skupione były na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu rodzin dysfunkcyjnych poprzez minimalizowanie zjawisk negatywnych społecznie (bezrobocie, uzależnienia, dysfunkcje opiekuńczo – wychowawcze). Beneficjentami projektu było 5 rodzin, w których przynajmniej jedno dziecko przebywało w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Dąbrowie Górniczej.

Efekty:

- wzmocnienie więzi pomiędzy rodzicem a dzieckiem, zwiększenie świadomości na temat prawidłowej relacji w rodzinie i właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- zwiększenie motywacji rodziców do podjęcia aktywizacji zawodowej, podnoszenia kwalifikacji oraz poznania potrzeb lokalnego rynku pracy;
- podniesienie poziomu wiedzy na temat uzależnień oraz podtrzymanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego;

2.3.5 Projekt socjalny: „Rodzina bez przemocy”

Celem projektu było podniesienie poziomu wiedzy uczestników na temat skutków doznawania przemocy i uświadomienie występowania związku zjawiska przemocy z problemem alkoholowym członka rodziny. Projekt nakierowany był na nabycie wiedzy przez beneficjentów na temat form przemocy, rozpoznawania cykli przemocy oraz funkcjonowania dzieci doświadczających przemocy. Zorganizowane zostały spotkania z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Dąbrowie Górniczej, psychologiem – w zakresie problematyki uzależnień oraz starszym specjalistą pracy socjalnej Zespołu ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie tut. Ośrodka. Uczestnikami projektu było 9 osób zagrożonych bądź dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Efekty:

- podniesienie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy oraz skutków doznawania przemocy;
- nabycie wiedzy dotyczącej funkcjonowania dzieci doświadczających przemocy w rodzinie;
- nabycie umiejętności uzyskania pomocy w sytuacji doznawania przemocy w rodzinie;
- podniesienie poziomu wiedzy na temat samoobrony i dbania o własne bezpieczeństwo;

Projekt realizowany był w II - IV kwartale 2021 r. z zachowaniem niezbędnego reżimu sanitarnego.

2.3.6 Projekt Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin.

Celem projektu było zwiększenie kooperacji oraz poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych, między innymi pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji. Model kooperacji uwzględniał całościowe, międzysektorowe wsparcie na poziomie gminy i powiatu, mające na celu włączenie społeczne osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Kooperacja realizowana była na kilku szczeblach współpracy obejmujących poziom instytucji, pracownika oraz klienta.

W okresie od stycznia do marca 2021 roku dwóch pracowników socjalnych monitorowało 9 rodzin przejawiających trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, które w latach 2019– 2020 objęte były wsparciem w ramach projektu.

Projekt był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej. Projekt współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 - 2020.

2.3.7 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 (POPŻ)

W roku 2021 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (POPŻ) – Podprogram 2021 - współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

Pomoc otrzymały osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskujące dochód nieprzekraczający:

- **1 542,20 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej, czyli dochód nieprzekraczający 220% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 701 zł).
- **1 161,60 zł** w przypadku osoby w rodzinie, czyli dochód nieprzekraczający 220% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 528 zł).

Celem programu było udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Osoby potrzebujące wsparcia otrzymały artykuły warzywne i owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, a także cukier i olej. Podopieczni programu mogli również skorzystać z bezpłatnych szkoleń, czy warsztatów dotyczących m.in. przygotowywania posiłków, diety oraz sposobów zdrowego odżywiania, sprawnego zarządzania budżetem domowym, zapobiegania marnowaniu żywności celem zwiększenia swojej samodzielności i redukcji wykluczenia.

W Dąbrowie Górniczej pomoc dystrybuowana była przez organizację partnerską – Caritas Diecezji Sosnowieckiej. Na terenie gminu funkcjonowały 2 punkty odbioru żywności. W ramach programu wydano 1047 skierowań, a z pomocy skorzystało w sumie 1956 uprawnionych mieszkańców.

2.4. Działania na rzecz osób doświadczających kryzysu bezdomności.

W 2021 roku osoby bezdomne z terenu Dąbrowy Górniczej najczęściej korzystały z pomocy w formie pracy socjalnej, schronienia, gorącego posiłku, pomocy finansowej i objęcia prawem do świadczeń opieki zdrowotnej.

Pomoc w formie schronienia realizowana była w Noclegowni Caritas Diecezji Sosnowieckiej przy ul. Łącznej 31, Schronisku dla Bezdomnych i Schronisku dla Bezdomnych z usługami opiekuńczymi Caritas Diecezji Sosnowieckiej przy Al. Zwycięstwa 6 oraz mieszkaniu chronionym.

Noclegownia w okresie od 01.01.2021 roku do 31.12.2021 roku zapewniała łącznie 45 miejsc, w tym 40 miejsc dla mężczyzn i 5 miejsc dla kobiet. Noclegownia zapewniała schronienie osobom bezdomnym codziennie w godzinach wynikających z Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni, tj. od 1 stycznia do 31 marca oraz od 01 października do 31 grudnia w godzinach od 18:00 do 8:00 natomiast w okresie od 1 kwietnia do 30 września w godzinach od 19:00 do 7:00. W strukturach Noclegowni mieści się Ogrzewalnia zapewniająca 5 miejsc dla mężczyzn. Ogrzewalnia zapewnia schronienie osobom bezdomnym będącym pod wpływem alkoholu

nieprzekraczającym 0,5 promila alkoholu w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia oraz od 1 października do 31 grudnia w godzinach od 18:00 do 8:00.

W okresie od 01.01.2021 roku do 31.12.2021 ze schronienia w Noclegowni skorzystały 137 osoby bezdomne, natomiast z Ogrzewalni skorzystało 26 osób bezdomnych.

Schronisko dla Bezdomnych, mające swoją siedzibę przy Al. Zwycięstwa 6 w okresie od 01.01.2021 roku do 31.12.2021 roku zapewniało całodobowe schronienie oraz wyżywienie (dwa posiłki dziennie). We wskazanym okresie oferowało łącznie 23 miejsca, w tym 20 miejsc dla mężczyzn i 3 miejsca dla kobiet. Ze schronienia w 2021 roku skorzystały 22 osoby

Schronisko dla Bezdomnych z usługami opiekuńczymi, mieszczące się przy Al. Zwycięstwa 6 w okresie od 01.01.2021 do 31.12.2021 r. zapewniało schronienie dla 11 osób bezdomnych, w tym dla 9 mężczyzn i 2 kobiet oferując całodobowe schronienie, wyżywienie oraz usługi opiekuńcze. W 2021 roku ze schronienia z usługami opiekuńczymi skorzystały 23 osoby.

W strukturach Schroniska dla Bezdomnych nadal funkcjonowała łaźnia, w której osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością mogły korzystać z kąpielii, prania i zmiany odzieży. Z tej formy wsparcia korzystały najczęściej osoby bezdomne przebywające w przestrzeni miejskiej i będące poza instytucjonalnym systemem pomocy społecznej, ale również osoby, które nie miały dostępu do bieżącej wody we własnych mieszkaniach. W 2021 roku z tej formy pomocy skorzystały 42 osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością, wobec których wykonano 262 zabiegów higienicznych.

Osoby bezdomne kierowane były również do mieszkania chronionego, przygotowanego do przyjęcia 4 bezdomnych mężczyzn. W roku sprawozdawczym ze schronienia w mieszkaniu chronionym skorzystało łącznie 5 osób.

Spośród osób bezdomnych w 2021 roku 5 osób otrzymało lokal socjalny z zasobów gminy, a 1 osoba usamodzielniała się wynajmując lokal na rynku wtórnym. Pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności realizowali 47 kontraktów socjalnych. W 2021 roku pracą socjalną zostało objętych 311 osób bezdomnych, w tym 156 osób spoza Dąbrowy Górniczej.

W 2021 roku 13 osób bezdomnych skorzystało również z reintegracji społeczno – zawodowej w Klubie Integracji Społecznej, z czego 5 osób zostało skierowanych do Prac

Społecznie Użytecznych. Osoby bezdomne objęte były specjalistyczną pomocą pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego oraz konsultanta ds. uzależnień realizujących zajęcia indywidualne oraz grupowe dla osób korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka.

Pracownicy socjalni przeprowadzili również 324 wywiady środowiskowe z osobami bezdomnymi z innych gmin przebywającymi m.in. w placówkach na terenie Dąbrowy Górniczej tj. w Centrum Pomocy Potrzebującym Schronisko „ARKA” oraz Chrześcijańskim Stowarzyszeniu Dobroczynnym „Dom Nadziei”.

Pomimo trudności wynikających z ogłoszonego stanu epidemii swoją pracę na rzecz osób bezdomnych przebywających w przestrzeni miejskiej kontynuował pracownik socjalny streetworker. W wyniku profesjonalnych działań streetworkera w roku sprawozdawczym 17 osób bezdomnych skorzystało z pomocy takiej jak: schronienie, gorący posiłek czy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Streetworker dbał o to by osoby bezdomne mogły skorzystać z kąpieli, zjeść gorący posiłek, załatwić różne sprawy urzędowe np. uzyskać dokument tożsamości, ubezpieczenie zdrowotne, ustalić termin wizyty lekarskiej.

Pracownicy Zespołu ds. Bezdomności współpracowali z licznymi organizacjami, stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na terenie Dąbrowy Górniczej, m.in. z Caritas Diecezji Sosnowieckiej, Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym, Stowarzyszeniem Rodzin w Kryzysie, Centrum Integracji Społecznej. Ponadto pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności kierowali osoby bezdomne do pracy w Centrum Integracji Społecznej (2 osoby) wspomagając proces powrotu tych osób na rynek pracy. Osoby bezdomne, u których występuje problem uzależnienia, kierowane były na terapię a proces ich leczenia był na bieżąco monitorowany przez pracowników socjalnych.

2.5. Działania Zespołu ds. Asysty.

W 2021 r. asystenci rodziny objęli wsparciem i pomocą łącznie 66 rodzin, w tym 135 dzieci. Podejmowali liczne działania skierowane na pomoc dziecku. Dzięki tym działaniom:

- 6 dzieci od września zostało przyjęte do przedszkola
- 30 dzieci skorzystało z pomocy specjalistycznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, z czego: 5 dzieci uzyskało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, 8 opinie o objęciu pomocą psychologiczno – pedagogiczną z czego 2 z nich w postaci

objęcia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia i 4 dzieci zostało odroczone od obowiązku szkolnego. 2 dzieci otrzymało opinię dotyczącą dostosowania wymagań do możliwości, a 11 dzieci nadal jest w trakcie diagnostyki.

W celu poprawy sytuacji zdrowotnej członków rodzin asystenci wspierali w kontaktowaniu się z różnego typu specjalistami: dermatologiem, chirurgiem dziecięcym, neurologiem dziecięcym, psychiatrą dziecięcym, okulistą, stomatologiem, laryngologiem, endokrynologiem, immunologiem, nefrologiem dziecięcym, kardiologiem, ginekologiem, psychiatrą oraz poradnią preluksacyjną, audiologiem i foniatrą. Asystenci towarzyszyli również rodzinom w wizytach u lekarzy specjalistów oraz pediatrów. Ponadto motywowali do wykonywania badań zleconych przez lekarzy specjalistów np. EEG głowy, badania słuchu. 5 dzieci otrzymało orzeczenie o niepełnosprawności.

Rodzinom korzystającym ze wsparcia tut. Ośrodka asystenci rodziny na bieżąco pomagali w wypełnianiu wniosków i kompletowaniu dokumentów do wniosków celem przyznania zasiłków rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzicielskich, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych. Ponadto asystenci rodziny pomagali klientom w sporządzaniu pism do Sądu: o uzyskanie lub podwyższenie alimentów, uregulowanie kontaktów, odrzucenie spadku, wydanie prawomocnych wyroków. Ponadto jedna z klientek otrzymała pomoc w sporządzeniu pisma do ZUS dot. odwołania się od decyzji na mocy której nie otrzymała renty rodzinnej w drodze wyjątku. Poza tym wspólnie z podopiecznymi podejmowano działania w celu przyznania lokalu socjalnego: 3 rodziny złożyły wniosek o lokal socjalny po raz pierwszy, a 1 rodzina o zamianę lokalu. 5 osób uczestniczyło w terapii leczenia uzależnień.

Asystenci rodziny motywowali swoich klientów do podjęcia zatrudnienia i aktywnego poszukiwania pracy w wyniku czego 5 z nich podjęło pracę zawodową, 2 osoby pracowały w ramach CIS. Ponadto 12 osób skierowano do udziału w projekcie Klubu Integracji Społecznej „Szkoła rodzica”. Klienci objęci wsparciem asystenta rodziny brali udział również w projektach socjalnych realizowanych przez tutejszy Ośrodek tj. „Wiem więcej – żyję lepiej”, „Aktywna kobieta” oraz „Rodzina bez przemocy”.

Asystenci rodziny udzielali również rodzinom wsparcia w formie rzeczowej przekazując pozyskaną odzież, obuwie, pościel, meble, zabawki, książki, garnki, talerze, firany, wianenki dla dzieci, sprzęt RTV i ADG, wózek dla dziecka. Ponadto 1 osoba otrzymała zasiłek celowy specjalny.

Na prośbę klientów, towarzyszone i wspierano ich w załatwianiu spraw urzędowych, sądowych, czy komorniczych, w kancelarii notarialnej, MZBM. W 2021 r. w pieczy zastępczej umieszczono 8 dzieci z rodzin współpracujących z asystentami. Rodziny współpracujące z asystentami korzystały również z pomocy specjalistów tj. indywidualnie wsparcie psychologów (MOPS, OIK oraz przychodni zdrowia) - 10 osób, porady prawne – 7 osób, 4 osoby uczestniczyły w terapii psychologicznej.

2.6. Inne działania

Zespoły ds. Świadczeń Przyznawanych Decyzją nr 1 i 2 realizowały działania wynikające z ustawy o pomocy społecznej tj. prowadziły postępowania administracyjne w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej zarówno pieniężnych jak i niepieniężnych, głównie w formie zasiłków okresowych, celowych, stałych, posiłków oraz prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) udzielały informacji, wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, osobistych, pomagały w uzyskaniu poradnictwa, współpracowały z innymi specjalistami, prowadziły postępowania przygotowawcze w sprawach należących do zadań gminy albo innych jednostek organizacyjnych gmin. Pomocą objętych zostało 1021 środowisk.

Rozdział 3

POZOSTAŁA POMOC ŚRODOWISKOWA.

Rozdział 3. POZOSTAŁA POMOC ŚRODOWISKOWA.

3.1. Świadczenia udzielone w roku 2021.

Wyplacono zasiłki stałe dla 442 osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności na kwotę 2.188.725,56 zł.

Z zasiłków okresowych skorzystały 494 osoby, w szczególności z powodu: bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności.

Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 1.051.020,59 zł.

Pomoc w formie zasiłków celowych:

- kwota 246.247,46 zł została wydatkowana na przyznanie zasiłków celowych 528 osobom, w tym:

- 96 osobom, których dochód przekroczył kryterium dochodowe, a ich sytuacja uzasadniała przyznanie świadczenia, przyznano pomoc na kwotę 45.964,84 zł w formie specjalnego zasiłku celowego;

- 4 osobom przyznano świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego na kwotę 3.692,00 zł.

Zrealizowano 34 świadczenia w formie sprawienia pochówku na kwotę 77.857,92 zł w tym 13 osobom bezdomnym na kwotę 29.093,00 zł.

Z zakresu zadań zleconych wypłacono:

- 12 zasiłków celowych w łącznej kwocie 3.200,00 zł dla cudzoziemca, który posiada zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP

- wynagrodzenie dla 7 opiekunów z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd na kwotę 59.586,30 zł.

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej realizował wypłatę świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka, na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2016 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 2275) oraz decyzji wydanej przez Wojewodę Śląskiego na kwotę 8.580,00 zł, za okres 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r. dla jednej osoby.

Sporządzono 4506 decyzji administracyjnych tj.:

- 1435 decyzji w sprawie zasiłków okresowych;
- 516 decyzji w sprawie zasiłków stałych;
- 1076 decyzji w sprawie zasiłków celowych;
- 1020 decyzji w sprawie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności;
- 375 decyzji w zakresie dożywiania (szkoły i przedszkola);
- 84 decyzje w sprawie pomocy w formie posiłków w jadłodajni.

W zależności od sposobu realizacji wypłaty przyznanego świadczenia sporządzono 5327 list wypłat:

- 1119 list do wypłaty w kasie MOPS,
- 4111 list przelewem na konto bankowe,
- 97 przekazów pocztowych.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. 109 osób złożyło wnioski o wydanie zaświadczenia, w wyniku realizacji których sporządzono:

- 60 zaświadczeń dla osób korzystających z pomocy społecznej,
- 49 zaświadczenia dla osób nie korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka.

3.2. Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”.

Zgodnie z art.17 ust.1 pkt. 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – tekst jednolity (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późniejszymi zmianami) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym.

Ważnym elementem wsparcia finansowego osób korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka w 2021 roku był wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”, realizowany w oparciu o uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. (Monitor Polski z dnia 19 października 2018 roku, poz. 1007).

W okresie od 1 stycznia 2021r. do 31 grudnia 2021r. pomocą w formie dożywiania w szkołach i przedszkolach w ramach Programu objęto łącznie 263 przedszkolaków i uczniów.

Łączna wartość przyznanej pomocy wyniosła 64.346,40 zł z tego: środki własne gminy – 32.227,28 zł; dotacja celowa z budżetu państwa – 32.119,12 zł.

75 dorosłych osób, które nie były w stanie własnym staraniem zapewnić sobie gorącego posiłku zostały objęte pomocą w formie jednego gorącego posiłku. Środki wydatkowane na ten cel wyniosły 184.373,20 zł z tego: środki własne gminy – 54.995,40 zł; dotacja celowa z budżetu państwa – 129.377,80 zł.

Ponadto pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności przyznano 422 rodzinom na kwotę 412.004,04 zł z tego środki własne gminy – 177.066,78 zł; dotacja celowa z budżetu państwa – 234.937,26 zł.

Rzeczywista liczba osób objętych Programem ogółem przez tutaj. Ośrodek w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. to 1118 osób w tym 262 osoby starsze, niepełnosprawne,

a całkowity koszt realizacji programu wyniósł 660.723,64 zł z tego: środki własne gminy 264.289,46 zł; dotacja celowa z budżetu państwa – 396.434,18 zł.

3.3. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów i słuchaczy zamieszkujących na terenie miasta Dąbrowy Górniczej.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są realizowane przez tut. Ośrodek od dnia 1 września 2011 roku. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielane są w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji i wyrównywania szans edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w oparciu o art. 90 b, art. 90 c, art. 90 d, art. 90 m ust. 2, art. 90 n ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty - tekst jednolity (Dz. U. z 2021 roku poz. 1915 z późniejszymi zmianami) są przyznawane w formie stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń/słuchacz zamieszkały na terenie miasta Dąbrowy Górniczej znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna.

Stypendium szkolne przysługuje uczniowi znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej, którego dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty określonej w art. 90 d ust. 7 ustawy o systemie oświaty, odwołującej się do art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem prawo do ubiegania się o stypendium istnieje, jeżeli miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia - w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku - nie przekroczy kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 528,00 zł na osobę w rodzinie. Kryterium to zostało określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1358). Kryterium to obowiązywało do dnia 31.12.2021r. Stypendium pomaga refundować koszty z tytułu

edukacji (min. podręczniki, artykuły szkolne, płatne zajęcia sportowe, językowe, artystyczne, przybory szkolne, pomoce naukowe, strój sportowy).

Zasiłek szkolny może być przyznany niezależnie od otrzymywanego stypendium w przypadku zaistnienia zdarzenia losowego powodującego przejściowo trudną sytuację materialną ucznia (m. in. choroba w rodzinie ucznia, śmierć najbliższych osób w rodzinie ucznia, kradzież, pożar lub inne zdarzenie nadzwyczajne i nieprzewidywalne, których wystąpienie spowodowało pogorszenie sytuacji materialnej ucznia). Zgodnie z przepisem art. 90 e ust. 4 ustawy o systemie oświaty o przedmiotowy zasiłek można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

W ramach pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym w 2021 roku 188 uczniów otrzymało stypendium szkolne, natomiast 7 uczniów otrzymało zasiłek szkolny.

Realizacja zadania przedstawiała się następująco:

stypendium szkolne – 178.551,82 zł
zasiłek szkolny – 4.295,19 zł

Łączny koszt realizowanego zadania wyniósł 182.847,01 zł, z tego: środki własne gminy – 36.569,40 zł; dotacja celowa z budżetu państwa – 146.277,61 zł.

3.4. Decyzje potwierdzające prawo do świadczenia opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych osoby nieubezpieczonej.

Realizując zadanie określone w art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - tekst jednolity (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 z późniejszymi zmianami) w 2021 roku wydano 104 decyzje, w tym:

- 63 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osoby nieubezpieczonej,
- 4 decyzji odmawiających prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osoby nieubezpieczonej,
- 12 decyzji wygaszających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osoby nieubezpieczonej.

- 25 decyzji umarzających postępowanie w sprawie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osoby nieubezpieczonej.

W 18 przypadkach z uwagi na niewłaściwość organu przekazano wnioski o wydanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osoby nieubezpieczonej zgodnie

z właściwością miejscową do innych ośrodków pomocy społecznej.

Prawo do świadczenia przysługuje po przedstawieniu przez świadczeniobiorcę dokumentów potwierdzających zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz stwierdzeniu w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego spełnienia kryterium dochodowego,

o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, które od 1 października 2018 roku wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej 701,00 zł,
- dla osoby w rodzinie 528,00 zł.

Kryterium to zostało określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1358).

Środki przeznaczone na finansowanie kosztów wydawania decyzji w sprawach w/w świadczenia tj. koszt sporządzenia wywiadu środowiskowego, przejazdu pracownika socjalnego, druku wywiadu środowiskowego, druku decyzji, przygotowania decyzji, wysyłania decyzji pokrywane są z budżetu państwa. Koszt realizacji tego zadania w 2021 r. wyniósł 9.852,62 zł.

3.5. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Realizując zadanie określone w art. 17 ust.1 pkt. 20 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku

o pomocy społecznej - tekst jednolity (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późniejszymi zmianami) w 2021 roku opłacono składki zdrowotne dla:

- 392 osób pobierających zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu na łączną kwotę 181.999,28 zł.

- 31 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej na kwotę 10.216,80 zł.

3.6. Karta Dużej Rodziny oraz Program „Dąbrowska Rodzinka.pl”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej od 1 stycznia 2020 roku realizuje zadanie wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny - tekst jednolity (Dz. U. z 2021 r. poz 1744), polegające na przyznawaniu członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wydano 4855 Kart Dużej Rodziny w tym:

- 458 w formie tradycyjnej,
- 4397 w formie elektronicznej.

W wyniku nowelizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny funkcjonująca aplikacja mKDR została zamknięta i od 09.06.2021 r. wszystkie aktywne Karty uzyskały formę elektroniczną, którą można wyświetlać w aplikacji mObywatel.

W związku z powyższym w ilości Kart Dużej Rodziny w formie elektronicznej, zostały ujęte Karty wydane w wyniku nowelizacji ustawy.

Wydano 10 decyzji umarzających postępowanie w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny oraz 2 decyzje stwierdzające utratę prawa do posiadania Karty.

Koszt realizacji zadania wyniósł 1.942,40 zł.

Na podstawie uchwały nr XVI/268/2019 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 listopada 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej z dniem 1 stycznia 2020 r. został Realizatorem Programu „Dąbrowska Rodzinka.pl”.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wydano 221 kart Dąbrowskiej Rodzinka.pl dla 121 rodzin, w tym:

- 74 rodzin wielodzietnych, rodzin zastępczych oraz rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne,
- 47 rodzin wychowujących dwoje dzieci.

3.7 Przyznawanie i wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej od 1 stycznia 2020 roku realizuje zadanie wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych - tekst jednolity (Dz. U. z 2021 r. poz 2021), polegające na wypłacie dodatków mieszkaniowych oraz z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne - tekst jednolity (Dz. U. z 2020 r. poz 833 z późniejszymi zmianami) - w zakresie przyznawania i wypłaty dodatków energetycznych odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej.

W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. wypłacono 7732 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 1.986.465,17zł.

W powyższym okresie wydano: 1479 decyzji,

w tym:

- 1274 decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy,
- 50 decyzji wstrzymujących wypłatę dodatku mieszkaniowego,
- 31 decyzji wznawiających wypłatę wstrzymanego dodatku mieszkaniowego,
- 29 decyzji umarzających postępowanie w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego,
- 89 decyzji odmawiających przyznania dodatku mieszkaniowego
- 6 decyzji uchylających.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wypłacono 1540 dodatków energetycznych na łączna kwotę 21.213,78 zł.

Koszty realizacji zadania w 2021r. wyniosły 422,75 zł.

W powyższym okresie wydano 330 decyzji przyznających dodatek energetyczny, 4 decyzje odmawiające przyznania dodatku energetycznego oraz 4 decyzje umarzających postępowanie w sprawie przyznania dodatku energetycznego.

ROZDZIAŁ 4

DZIAŁALNOŚĆ KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W ramach działań Klub Integracji Społecznej realizował programy, specjalistyczne poradnictwo.

4.1. Działania Klubu Integracji Społecznej w ramach działań programowych.

1. Program psychoedukacyjny z zakresu profilaktyki selektywnej „ Droga do trzeźwości”.

Celem programu było zminimalizowanie zjawiska występowania uzależnienia od alkoholu oraz motywowanie osób już uzależnionych do podjęcia terapii. Poprzez aktywne uczestnictwo w zajęciach uczestnicy otrzymali elementarną wiedzę na temat tego, czym jest uzależnienie i jakie są jego przejawy oraz byli motywowani do nawiązania kontaktu z Poradnią Leczenia Odwykowego, stacjonarnymi Ośrodkami Leczenia Uzależnień oraz ruchem trzeźwościowym AA.

Liczba osób objętych programem: 27

Rezultaty programu:

- nabycie wiedzy i kompetencji społecznych oraz zdobycie umiejętności niezbędnych do prawidłowego pełnienia ról rodzinnych, społecznych i zawodowych,
- nabycie lub poszerzenie wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu i jego wpływu na życie człowieka oraz funkcjonowanie rodziny,
- zwiększenie świadomości na temat specjalistycznych instytucji pomocowych przeznaczonych dla osób uzależnionych,
- zwiększenie szansy na zatrzymanie choroby alkoholowej bądź zmiany wzorca picia,
- nabycie wiedzy dotyczącej uzyskania jak najdłuższych okresów remisji choroby alkoholowej.

2. Program „ Kurs na wolontariat”.

Celem programu było ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej osób dotkniętych problemem alkoholowym poprzez popularyzację idei wolontariatu wśród rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Liczba osób objętych programem: 23

W ciągu roku odbyło się 8 akcji na terenie miasta Dąbrowa Górnicza oraz 5 spotkań informacyjno - organizacyjnych.

Rezultaty:

- nabycie umiejętności spędzania czasu wolnego,
- integracja społeczności lokalnej,
- działania na rzecz lokalnych środowisk,
- rozwijanie pasji i talentów,
- podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania uzależnieniom.

3. Program profilaktyczno – edukacyjny „ Aktywna kobieta”.

Celem realizacji programu było podniesienie samooceny i motywacji do zmiany sytuacji życiowej kobiet bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.

Liczba osób objętych programem: 6 kobiet w wieku 20 – 59 lat bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rezultaty:

- nabycie wiedzy na temat współzależnienia,
- wzmocnienie kompetencji społecznych oraz ogólnozawodowych pozwalających na pełne uczestnictwo w życiu społeczno-zawodowym.

4. Program profilaktyczno – edukacyjny dla rodzin „ Szkoła rodzica”.

Celem programu było zwiększenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców, doskonalenie komunikacji wewnątrzrodzinnej oraz poprawa funkcjonowania całej rodziny, a także propagowanie zdrowego stylu życia i idei wspierania trzeźwości w rodzinie.

Liczba osób objętych programem: 49

Rezultaty:

Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez:

- nabycie lub podniesienie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach wychowawczych,
- nabycie wiedzy w zakresie sprawowania funkcji rodzica,
- nabycie świadomości i umiejętności stosowania prawidłowych metod wychowawczych,
- nabycie wiedzy na temat konstruktywnych sposobów radzenia sobie z emocjami,
- nabycie świadomości dotyczącej zdrowego stylu życia, skutków i mechanizmów uzależnienia,
- nabycie wiedzy na temat konstruktywnych sposobów spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie lub zwiększenie umiejętności bycia asertywnym.

5. Program profilaktyczno - edukacyjny „Stawiam na rozwój”.

Celem programu była aktywizacja społeczna i zawodowa oraz ogólna poprawa funkcjonowania w życiu codziennym mieszkańców Dąbrowy Górniczej, w szczególności osób, o których mowa w art. 1 Ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Liczba osób objętych programem: 12

Rezultaty:

Zwiększenie świadomości uczestników programu na temat problemu uzależnienia, w szczególności: - czynników ryzyka i konsekwencji uzależnienia,

- zmniejszenie zagrożenia problemem alkoholowym poprzez nabycie lub podniesienie umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na pełnienie ról społecznych,

- zwiększenie kompetencji społecznych, w tym wzrost samoświadomości i samooceny uczestników, - zwiększenie umiejętności poszukiwania pracy.

6. Program „Prace społecznie użyteczne”.

Celem głównym programu było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez prowadzenie działań zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem. Cele szczegółowe to: udział osób uczestniczących w PSU w czynnościach zawodowych, nabycie przez nich doświadczenia zawodowego oraz umiejętności związanych z pełnieniem roli pracownika, kształtowanie własnej sieci kontaktów społecznych, wykształcenie pozytywnych i pożądanых postaw życiowych, a także wzbudzenie aspiracji do zmiany swojej aktualnej sytuacji życiowej i wsparcie finansowe w postaci wypłaty świadczenia za wykonywaną pracę.

Liczba osób objętych programem (skierowanych do wykonywania PSU):45.

Ilość zawartych porozumień o współpracy z instytucjami i organizacjami, na rzecz których wykonywane są prace społecznie użyteczne – 20.

Ilość spotkań informacyjno – organizacyjnych dotyczących zasad programu PSU –19.

Rezultaty:

- nabycie i podniesienie umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na pełnienie ról społecznych i zawodowych przez uczestników programu.

4.2 Działania Klubu Integracji Społecznej w ramach działań poza programowych

1. Poradnictwo zawodowe

Celem udzielanych porad zawodowych było poznanie przez uczestników własnych preferencji i zasobów zawodowych.

Liczba osób objętych wsparciem: 59

Rezultaty:

- nabycie wiedzy dotyczącej aktywnych sposobów poszukiwania pracy,
- nabycie umiejętności zakładania poczty elektronicznej,
- zmotywowanie do podejmowania czynności podnoszących wykształcenie i kwalifikacje zawodowe, - rozpowszechnienie dostępnych na stronach internetowych ofert pracy oraz bezpłatnych szkoleń, - przekazywanie dokumentów aplikacyjnych potencjalnym pracodawcom,
- uzyskanie informacji na temat dostępnego na poziomie lokalnym i krajowym wsparcia dla osób samozatrudnionych zagrożonych utratą dochodów w związku z COVID-19.

2. Poradnictwo i wsparcie dla osób uzależnionych

Celem głównym udzielanego poradnictwa była psychoedukacja i profilaktyka uzależnień.

Liczba osób objętych wsparciem: 48

Liczba interwencji w środowisku: 11

Rezultaty:

- uzyskanie przez uczestników wiedzy oraz nabycie umiejętności z zakresu prawidłowego pełnienia ról rodzinnych, społecznych i zawodowych,
- nabycie lub zwiększenie poziomu wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu i jego wpływu na życie człowieka oraz funkcjonowania rodziny,
- uzyskanie wiedzy na temat specjalistycznych instytucji pomocowych przeznaczonych dla osób uzależnionych,
- zwiększenie szansy na zatrzymanie choroby alkoholowej bądź zmiany wzorca picia,
- nabycie wiedzy dotyczącej utrzymania jak najdłuższych okresów remisji choroby alkoholowej.

3. Poradnictwo i wsparcie dla osób współuzależnionych

Celem konsultacji było specjalistyczne poradnictwo i wsparcie dla członków rodziny osoby uzależnionej.

Liczba osób objętych wsparciem: 20

Rezultaty:

Poszerzenie wiedzy na temat:

- uzależnienia i możliwości leczenia odwykowego,
- sposobów motywowania do leczenia choroby alkoholowej,
- metod szukania pomocy w specjalistycznych instytucjach,
- sposobu pisania podań do tych instytucji (m.in. GKRPA), szukania wsparcia wśród rodziny i osób bliskich,
- informowania policji, sądu, prokuratury o zaistniałych sytuacjach występowania przemocy fizycznej i psychicznej,
- interweniowania w przypadku przemocy.

4. Poradnictwo psychologiczne

Celem konsultacji było wsparcie emocjonalne i informacyjne, nauka konstruktywnych postaw i sposobów reagowania.

Liczba osób objętych wsparciem: 21

Rezultaty:

- uzyskanie informacji o posiadanych psychofizycznych cechach i zasobach oraz ich pozytywne wzmocnienie,
- nabycie wiedzy na temat metod działania w celu poprawy sytuacji życiowej oraz instytucjach pomocowych zajmujących się danym kryzysem,
- nabycie umiejętności radzenia sobie z przeszkodami utrudniającymi rozwój oraz zrozumienie ich mechanizmów,
- uzyskanie wsparcia emocjonalnego.

Rozdział 5

OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Dział Opieki nad Dzieckiem i Rodziną realizuje zadania z zakresu organizowania opieki nad dzieckiem poprzez umieszczanie w pieczy zastępczej. W.w zadania realizowane były przez 2 zespoły tj. Zespół ds. Pieczy Zastępczej oraz Zespół Świadczeń.

Pomocą i wsparciem w 2021 roku objęto 140 rodzin zastępczych z czego 97 rodzin zastępczych spokrewnionych, 34 rodziny zastępcze niezawodowe, 8 rodzin zastępczych zawodowych oraz 1 rodzinny dom dziecka. Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 200 wychowanków. Ponadto w ubiegłym roku funkcjonowało 5 rodzin pomocowych, które świadczyły usługę dla 3 rodzin zastępczych zawodowych. W 2021 roku zawarto 8 umów o świadczenie usług przy sprawowaniu opieki nad dziećmi tj. w 7 rodzinach zastępczych zawodowych i 1 rodzinnym domu dziecka oraz 6 umów o świadczenie usług przy pracach gospodarskich w 6 rodzinach zastępczych zawodowych.

W 2021 roku pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej dokonywali oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie której sporządzana była opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazywana do tut. Sądu. Łącznie dokonano 145 ocen. W związku z sytuacją epidemiologiczną Sars-COV-2 do kwietnia 2021 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pozostawali w stałym kontakcie telefonicznym ze wszystkimi rodzinami zastępczymi, udzielając wsparcia emocjonalnego oraz informacyjno – doradczego. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej byli również w kontakcie telefonicznym z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, którzy nie mieli możliwości kontaktów osobistych, a jedynie za pomocą komunikatorów.

W 2021 roku w celu oceny predyspozycji wnioskodawców do sprawowania funkcji rodziny zastępczej przeprowadzono 15 opinii z czego zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej ustanowiono 11 rodzin zastępczych. Dodatkowo w 2021 roku zgodnie z postanowieniem Sądu utworzono 8 rodzin zastępczych. Odkonano 145 posiedzeń dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej. Poza tym pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej ściśle współpracowali ze Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oraz Diecezjalnym Ośrodkiem

Adopcyjnym

w Sosnowcu w celu omawiania sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W wyniku podjętych działań 7 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do adopcji.

W 2021 r. łącznie 8 dzieci zostało przysposobionych, w tym 3 dzieci, które zostały zgłoszone do procesu adopcyjnego jeszcze w 2020 roku. W przypadku 1 dziecka toczą się procedury związane z przysposobieniem, natomiast w kwestii 1 dziecka nastąpiło odstąpienie od kwalifikacji do przysposobienia. Dzięki podjętym działaniom 5 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą i powróciło do rodzin biologicznych.

W 2021 roku pracownicy zespołu współpracowali z placówkami oświatowymi oraz Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w celu podejmowania działań niwelujących trudności wychowawcze dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W związku z powyższym występowano do placówek oświatowych o przesłanie opinii dotyczących funkcjonowania dziecka i kontaktów rodzica zastępczego z daną placówką oraz osiągniętych wyników w nauce. W wyniku tych działań otrzymano 119 opinii o dzieciach i wychowankach przebywających w rodzinach zastępczych, a w sytuacjach kiedy szkoły zgłaszały problemy, udzielano pomocy specjalistycznej bądź kierowano do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Z tej formy pomocy skorzystało 56 wychowanków rodzin zastępczych.

W tut. Ośrodku prowadzono poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Z tej formy wsparcia skorzystało 31 rodzin.

Na terenie tut. Ośrodka funkcjonowała grupa wsparcia dla rodzin zastępczych, w ramach której odbyło się 8 spotkań.

Tutejszy Ośrodek w miesiącach marzec - maj 2021 r. zorganizował szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej na podstawie programu szkolenia dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej "Dębowe gniazda", które obejmowało łącznie 62 godziny, uczestniczyło w nim 8 osób. Szkolenie prowadzone było w formie online z uwagi na sytuację epidemiologiczną Sars – COV – 2. Ponadto w miesiącu listopadzie 2021 r. odbyło się szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, które obejmowało łącznie 25 godzin, uczestniczyło w nim 4 kandydatów. Ww. szkolenie odbyło się w formie stacjonarnej na terenie tut. Ośrodka.

Ponadto w terminie 11.10.2021 r. – 06.12.2021 r. odbywały się warsztaty "Akademia Rodzica" mające na celu podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych spokrewnionych oraz nabycia umiejętności prawidłowego budowania relacji z dzieckiem.

W ww. warsztatach brało udział 6 osób, natomiast 5 osób otrzymało zaświadczenia ukończenia warsztatów.

W ramach współpracy z Urzędem Miejskim w Dąbrowie Górniczej – Wydział Polityki Społecznej, zorganizowano akcję promującą rodzinną pieczę zastępczą. W ramach tej akcji na terenie miasta pojawiły się billboardy prezentujące dąbrowskie rodziny zastępcze zawodowe, wydano ulotki zawierające podstawowe informacje dla osób, które chciałyby podjąć się roli rodziny zastępczej. Ponadto przeprowadzono wywiady z rodzinami zastępczymi, a w mediach społecznościowych pojawiły się istotne informacje z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej. Dzięki zaangażowaniu pracowników tut. Ośrodka wydano książkę, której autorem jest wychowanka rodziny zastępczej.

W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty w Katowicach 3 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w dniach 14.07.2021 r. – 27.07.2021 r. skorzystało z wypoczynku letniego w domu wczasowym w miejscowości Rabka – Zdrój, a także w terminie

06.08.2021 r. – 19.08.2021 r. 4 wychowanków wzięło udział w wypoczynku letnim w Dźwirzynie. Ponadto na przełomie sierpnia i września 2021 r. 13 dzieci wzięło udział w turnusie zdrowotnym, który był refundowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia na terenie Ośrodka Leczniczo – Rehabilitacyjnego "Bucze" w Górkach Wielkich.

W 2021 r. kontynuowano realizację projektu **"Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19"** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem jest min. wsparcie wychowanków umieszczonych w pieczy zastępczej w czasie pandemii. W ramach ww. projektu wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej korzystali z 60 laptopów wraz z oprogramowaniem, w tym 2 dzieci używało programów terapeutycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W 2021 r. w Zespole Świadczeń realizowano zadania w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń rodzinom zastępczym i rodzinnemu domu dziecka oraz pełnoletnim

wychowankom pieczy zastępczej i młodzieżowych ośrodków wychowawczych, przyznano łącznie 2881 świadczeń na kwotę 2.231.722,44 zł, w tym 172 świadczenia dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i młodzieżowych ośrodków wychowawczych na łączną kwotę 93.240,16 zł. Poza tym pracownicy socjalni udzielali wsparcia i nadzorowali proces usamodzielnienia 70 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Pracownicy zespołu podejmowali również działania mające na celu zabezpieczenie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W efekcie powyższych działań 22 małoletnich umieszczono w placówce opiekuńczo – wychowawczej. W ramach środków rządowych rodzinom zastępczym i rodzinnemu domu dziecka przyznano 1742 dodatków wychowawczych na łączną kwotę 850.524,22 zł oraz 521 dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na łączną kwotę 250.592,75 zł.

Wydano 85 decyzji ustalających opłatę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Poniesiono wydatki na opiekę i wychowanie dzieci z terenu Dąbrowy Górniczej umieszczonych w pieczy zastępczej na innym terenie tj. wypłacono 478 świadczeń dla rodzin zastępczych w łącznej wysokości 438.841,43 zł i wypłacono 63 świadczenia w łącznej wysokości 336.447,12 zł za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej.

Ww. sprawozdanie uwzględnia art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. sprawozdanie z działalności PCPR. Jednocześnie informuję, że potrzeby

w zakresie pieczy zastępczej zostały uwzględnione w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Dąbrowie Górniczej na lata 2021-2023.

Rozdział 6

INTERWENCJA KRYZYSOWA

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela natychmiastowej, specjalistycznej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym również doświadczającym przemocy w rodzinie. Zadaniem Ośrodka jest szybkie reagowanie i pomoc rodzinom, w których występuje sytuacja kryzysowa lub zjawisko przemocy domowej w celu zapobiegania przechodzenia kryzysu w stan chroniczny, a także przeciwdziałanie rozpadowi rodziny.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielana jest następująca pomoc:

- interwencyjna – podejmowanie działań interwencyjnych, w tym wizyty środowiskowe, rozmowy interwencyjne;
- psychologiczna i terapeutyczna – udzielana w formie indywidualnej i grupowej poprzez informację, edukację, wsparcie i terapię krótkoterminową;
- prawna – udzielanie porad i konsultacji oraz pomoc w pisaniu pism procesowych i urzędowych;
- schronienie – udzielane w szczególnie uzasadnionych przypadkach w mieszkaniu interwencyjnym lub mieszkaniu chronionym dla ofiar przemocy.

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia formy świadczonej pomocy przez OIK w 2021 r.

Ilość przyjętych osób ogółem	538
Ilość udzielonych konsultacji/porad; w tym:	3217
- psychologiczno - terapeutycznych	2606
- prawnych	611
Ilość osób objętych terapią/ ilość godzin	97/1266
Ilość osób, którym udzielono schronienia	19

Osobom, których bezpieczeństwo zdrowia bądź życia było zagrożone w związku z doświadczaną przemocą w rodzinie lub w wyniku innej uzasadnionej sytuacji

kryzysowej udzielana była pomoc w formie schronienia w mieszkaniu chronionym dla ofiar przemocy lub w mieszkaniu interwencyjnym.

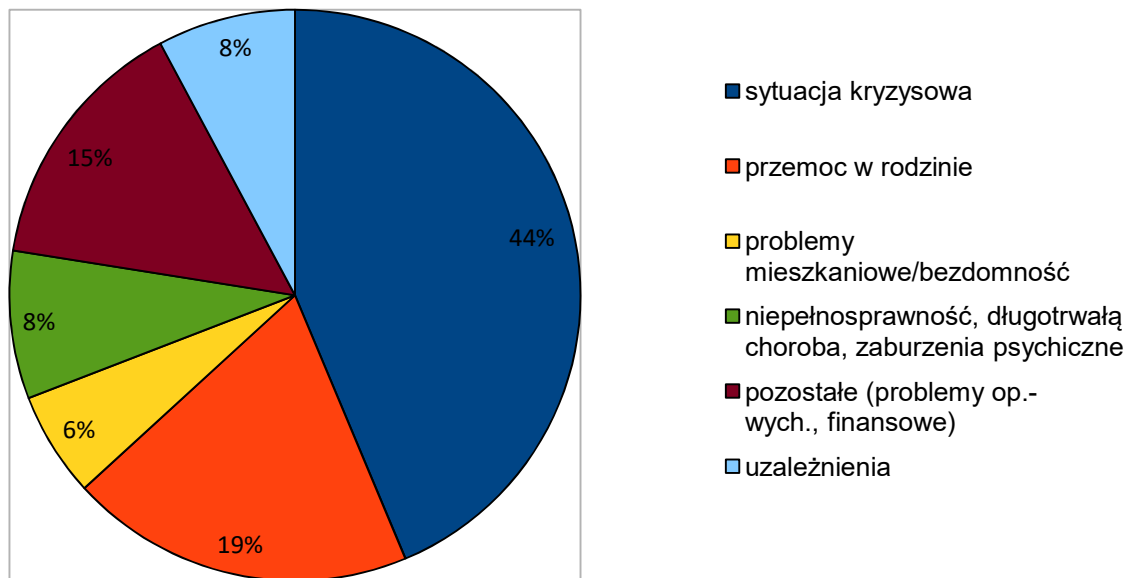
Zamieszczona poniżej tabela przedstawia dane dotyczące udzielonego schronienia w OIK:

	ilość miejsc	ilość rodzin	ilość osób w rodzinach	ilość osobo - dób
mieszkanie chronione dla ofiar przemocy	6	5	11	1411
mieszkanie interwencyjne	8	4	8	368
ogółem	14	9	19	1779

Poniższa tabela oraz diagram przedstawiają najczęściej występujące przyczyny udzielenia pomocy przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2021 roku:

Powody udzielenia pomocy	Ilość osób	%
sytuacja kryzysowa	235	43,680%
przemoc w rodzinie	105	19,517%
niepełnosprawność, długotrwała choroba, zaburzenia psychiczne	45	8,364%
uzależnienia	42	7,807%
problemy mieszkaniowe/bezdomność	32	5,948%
pozostałe (problemy op.-wych.,ochrona macierzyństwa,itp.)	79	14,684%
	538	100

Kolumna 3

W 2021 roku pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej:

1. realizowali procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wszczęcie postępowania w 22 przypadkach zgłoszeń doświadczania przemocy w rodzinie;
2. uczestniczyli w 5 grupach roboczych powołanych przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego;
3. realizowali postanowienia sądowe w sprawie spotkań rodziców z dziećmi – w obecności pracownika odbyło się 46 widzeń, bez obecności pracownika – na terenie Ośrodka 57 widzeń;
4. przeprowadzili prelekcję:
  - w Szkole Podstawowej nr 20 dla uczniów 2 klas III z zakresu profilaktyki przemocy pt. „Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocy rówieśniczej;
  - dla rodziców uczniów klasy III w Szkole Podstawowej nr 20 nt. działań zapewniających przestrzeganie prawa uczniów do wolności od przemocy psychicznej i fizycznej;
  - dla pensjonariuszy wszystkich filii Dziennego Domu „Senior-WIGOR” na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

5. podjęli 12 interwencji w środowisku;
6. prowadzili treningi: umiejętności społecznych, kulinarny, budżetowy, czystościowy, którymi objęli 9 osób dorosłych przebywających w Ośrodku, łącznie 43 godziny;
7. prowadzili zajęcia terapeutyczne z dziećmi klientek przebywających w Ośrodku, łącznie 47 godzin dla 7 dzieci;
8. prowadzili działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą – pedagogizacją objęto 4 dorosłe osoby w wymiarze 135 godzin;
9. przeprowadzili 442 rozmowy telefoniczne, w których udzielono profesjonalnej pomocy telefonicznej i wsparcia w ramach Miejskiego Telefonu Zaufania;
10. współpracowali z grupami zawodowymi stykającymi się ze zjawiskiem przemocy domowej, agresji, w szczególności: funkcjonariuszami policji, pracownikami placówek oświatowych, kuratorami sądowymi w celu polepszenia i wypracowania nowych metod współpracy;
11. nawiązali współpracę ze Szkolnym Klubem Wolontariusza "Silni Sercem" działającym przy Zespole Szkół Sportowych oraz Fundacji "Era Nowych Kobiet";
12. uczestniczyli w szkoleniu dot. Standardów i publikowania informacji na stronach internetowych, warsztatach on-line pn. "Wybrane zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży" oraz brali udział w licznych webinarium.

Rozdział 7

FORMY WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH i NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Realizując zadania nałożone przez ustawę o pomocy społecznej w zakresie pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych w roku 2021 r wsparciem objętych było **707** osób.

Pomoc świadczona była w następujących formach:

1. usług opiekuńczych (w miejscu zamieszkania),
2. specjalistycznych usług opiekuńczych (w miejscu zamieszkania),
3. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w miejscu zamieszkania),
4. usług świadczonych w Dziennym Domu „SENIOR-WIGOR”,
5. usług świadczonych w Środowiskowym Domu Samopomocy,
6. usług świadczonych w Domu Pomocy Społecznej „Pod Dębem” przy ul. Norwida 1 w Dąbrowie Górniczej oraz w domach pomocy społecznej różnego typu poza Dąbrową Górniczą.

W zakresie pomocy usługowej:

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych przyznawana jest w miejscu zamieszkania pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W roku 2021 tą formą pomocy objęto łącznie w całym mieście **263** osoby, w tym:

1. pomocą w formie usług opiekuńczych objętych było **229** osób, na łączną ilość **43 763,5** godzin usług.
2. pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych objęte były **31** osoby, na łączną ilość **6 922,0** godzin.
3. pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objętych było **3** osób, na łączną ilość **993,5** godzin usług.

W zakresie pomocy w ośrodkach wsparcia:

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia.

W roku 2021 z usług świadczonych przez ośrodki wsparcia skorzystało łącznie **227** osób, w tym:

1. z usług świadczonych przez Dzienny Dom „Senior-WIGOR” skorzystało **137** osób.
2. z usług świadczonych przez Środowiskowym Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi skorzystało **90** osób, w tym **20** osób korzystało z powyższych usług w filii ŚDS.

W zakresie domów pomocy społecznej:

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Dąbrowa Górnicza posiada na swoim terenie jeden dom pomocy społecznej o profilu dla osób przewlekle somatycznie chorych. Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem” zlokalizowany jest przy ul. Norwida 1. Dom posiada 110 miejsc. Okres oczekiwania na miejsce w 2021 r nie przekraczał 3 miesięcy.

W 2021 r. z usług świadczonych w domach pomocy społecznej korzystało łącznie **217** mieszkańców Dąbrowy Górniczej, tj.:

1. w Domu Pomocy Społecznej „Pod Dębem” w Dąbrowie Górniczej przy ul. Norwida 1 – **91** osoby, w tym **89** osób, za których pobyt gmina wносиła opłatę.
2. w domach pomocy społecznej różnego typu poza terenem Dąbrowy Górniczej – **126** osób, w tym za **125** osób, za których pobyt gmina wносиła opłatę.

W roku sprawozdawczym w Domu Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej zostało umieszczonych **21** mieszkańców naszego miasta. Odnotowano **27** zgonów

Poza Dąbrową Górniczą w domu pomocy społecznej zostało umieszczonych **8** osób, w tym

1. w domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych- **7** osób
2. w domu pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – **1** osoba,

Ponadto odnotowano **10** zgonów .

Na dzień 31.12.2021r. na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekiwało **9** mieszkańców Dąbrowy Górniczej:

1. do domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych – **4** osób,
2. do domu pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – **4** osób,
3. do domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie - **1** osoba.

W domach pomocy społecznej różnego typu **poza** Dąbrową Górniczą w 2021 r. przebywało **126** osób, tj:

1. dla osób przewlekle psychicznie chorych – **84** osoby,
2. dla osób przewlekle somatycznie chorych – **8** osób,
3. dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – **18** osób,
4. dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – **7** osób,
5. dla osób w podeszłym wieku – **3** osoby,
6. dla osób niepełnosprawnych fizycznie – **6** osób.

Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej realizowane w 2021 r.

„Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej uczestniczył w realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021, finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program skierowany był do osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności
2. osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych przez umożliwienie im uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej.

Z usług opieki wytchnieniowej skorzystało **37** osób, w tym **9** dzieci.

„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2021

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej uczestniczył w realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2021, finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program skierowany był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz do pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych. W ramach programu mieszkańcy Dąbrowy Górniczej otrzymali wsparcie Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

W 2021 r ze wsparcia w ramach programu skorzystały **74** osoby, w tym **3** dzieci.

„Wspieraj Seniora”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program „Wspieraj Seniora”, skierowany do seniorów w związku z panującą pandemią. Program skierowany był do osób powyżej 70 roku życia, które zdecydowały się na pozostanie w domu dla własnego bezpieczeństwa w czasie pandemii. W szczególnych przypadkach pomoc udzielana była osobom poniżej 70 roku życia. W ramach Programu wsparcie udzielane było w formie dostarczania przez wolontariuszy niezbędnych produktów i artykułów pierwszej potrzeby, takich jak: artykuły spożywcze, środki higieniczne oraz leki do domu Seniora. Wsparcie w ramach programu świadczyło 11 wolontariuszy. Objęto wsparciem **7** seniorów.

Rozdział 8

POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

8.1 REHABILITACJA SPOŁECZNA

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 573 ze zm.).

Środki na realizację zadań przekazywane są samorządom przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ich wysokość określana jest rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym(t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1605 ze zm.).

W 2021 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczył dla Miasta Dąbrowa Górnicza na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej kwotę w wysokości 2 951 273,00 zł.

Na podstawie Uchwały nr XXVIII/585/2021 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 17 marca 2021 roku z późniejszymi zmianami dokonano podziału tych środków przeznaczając na realizację zadań z zakresu:

- rehabilitacji zawodowej kwotę w wysokości 182 944,25 zł,
- rehabilitacji społecznej kwotę w wysokości 2 768 328,75 zł,

w tym na bieżącą działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej kwotę 1 301 760,00 zł.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej, natomiast zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizuje Dział ds. Rehabilitacji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

REHABILITACJA SPOŁECZNA

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, co oznacza przygotowanie do aktywnego pełnienia ról społecznych oraz likwidowania barier utrudniających włączenie się w życie społeczne

w szczególności psychologicznych, architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

W 2021 roku na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej przeznaczono kwotę w wysokości 2 768 328,75 zł, w tym na dofinansowanie do:

- 1) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – **488 932,19** zł,
- 2) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – **42 816,00** zł,
- 3) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów – **706 020,56** zł,
- 4) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – **228 800,00** zł,
- 5) kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej – **1 301 760,00** zł.

I. DOFINANSOWANIE DO POBYTU OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM DO UCZESTNICTWA W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH

Turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę psychofizycznej sprawności, wyrabianie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

W roku **2021** liczba osób ubiegających się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych wraz z opiekunami wynosiła **433**, w tym dla:

- **289** osób niepełnosprawnych,
- **144** opiekunów.

Dofinansowanie zostało wypłacone dla **355** osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, w tym:

– osoby dorosłe	-	209	-	na kwotę	313 342,19 zł
– opiekunowie osób dorosłych	-	84	-	na kwotę	90 991,00 zł
– dzieci i młodzież	-	31	-	na kwotę	50 747,00 zł

– opiekunowie dzieci i młodzieży - **31** - na kwotę **33 852,00 zł**

Łącznie dofinansowanie wypłacono dla:

– osób niepełnosprawnych	-	240	-	na kwotę	364 089,19 zł
– <u>opiekunów osób niepełnosprawnych</u>	-	115	-	na kwotę	124 843,00 zł
razem:	osób	-	355	-	kwota 488 932,19 zł

II. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem Warsztatu jest realizacja zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzająca do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia, na miarę jej indywidualnych możliwości. Realizacja tych zadań odbywa się poprzez:

- 1) usprawnianie ogólne,
- 2) rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- 3) przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej,
- 4) rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- 5) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy na otwartym lub chronionym rynku pracy lub szkolenia zawodowego.

Obecnie w Dąbrowie Górniczej działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Dąbrowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

„Otwarte Serca”. Uczestnikami warsztatu są osoby niepełnosprawne, które ukończyły 18 lat, posiadają orzeczony znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności wraz ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej zawartym w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności wydanym przez właściwy organ. Warsztat obecnie przeznaczony jest dla **60** osób niepełnosprawnych.

Roczny koszt uczestnictwa tych osób w Warsztacie w roku **2021** wyniósł **1 460 400,20 zł**,
w tym:

- **1 301 760,00 zł** - środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- **144 640,20 zł** - środki finansowe Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej,
- **14 000,00 zł** - inne źródła finansowania.

W **2021** roku środki PFRON na dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności WTZ wyniosły 1 301 760,00 zł, wypłacono: **1 301 760,00 zł**

III. DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI

O dofinansowanie z tego zakresu mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku, udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizowania zadania oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem.

W 2020 roku do realizacji w **2021 roku** złożonych zostało **8** wniosków, z czego zawarto **8** umów.

Dofinansowanie zostało wypłacone na realizację **7** umów na kwotę **42 816,00 zł**, którą **wydatkowano w całości**.

Rezygnacja z **1** zawartej umowy.

IV. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE PRYZNAWANE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM NA PODSTAWIE ODREBNYCH PRZEPISÓW

Na realizację zadania w 2021 roku wydatkowano kwotę **706 020,56 zł** dla 345 osób, w tym dofinansowanie do:

1. przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dla 335 osób na kwotę: **690 043,46 zł**
w tym:

– dla 278 osób dorosłych kwotę:	583 612,49 zł
– dla 57 dzieci na kwotę:	106 430,97 zł

2. zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – zawarto 10 umów na kwotę: 16 140,00 zł.

Zrealizowano 10 umów i wydatkowano kwotę 15 977,10 zł, w tym:

– dla 8 osób dorosłych kwotę:	8 630,00 zł
– dla 2 dzieci na kwotę:	7 347,10 zł

Refundacji w ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze podlegały głównie pieluchomajtki, cewniki, materace przeciwodleżynowe, protezy kończyn dolnych, aparaty słuchowe, obuwie ortopedyczne, wózki inwalidzkie, balkoniki, itp. Natomiast w ramach sprzętu rehabilitacyjnego dofinansowano m.in. rowerki rehabilitacyjne, bieżnie, sprzęty komputerowe wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem służącym rehabilitacji.

V. LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH

1. Likwidacja barier architektonicznych

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, zaś realizacja przedsięwzięć umożliwi lub w znaczny sposób ułatwi im wykonywanie podstawowych, codziennych czynności. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.

W 2021 roku na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych zawarto 8 umów z osobami niepełnosprawnymi.

Zrealizowano 8 umów i wydatkowano kwotę 99 176,00 zł.

2. Likwidacja barier technicznych

O dofinansowanie likwidacji barier technicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne w celu sprawniejszego funkcjonowania w społeczeństwie.

W 2021 roku na dofinansowanie likwidacji barier technicznych zawarto 25 umów z osobami niepełnosprawnymi.

Zrealizowano 24 umowy i wydatkowano kwotę 112 730,00zł.

Rezygnacja z 1 zawartej umowy.

Głównie dofinansowano łóżka ortopedyczne / rehabilitacyjne, schodołazy, podnośniki, rowery trójkołowe, itp.

3. Likwidacja barier w komunikowaniu się

W 2021 roku na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się zawarto i zrealizowano 7 umów na kwotę 16 814,00 zł.

Dofinansowano zakup: sprzętów komputerowych, specjalistycznego oprogramowania, systemu cros – do prawidłowego słyszenia mowy.

Ogółem na dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych wydatkowano kwotę w wysokości 228 720,00 zł dla 39 osób niepełnosprawnych.

8.2 PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

Miasto Dąbrowa Górnicza realizuje pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Jego celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osobie niepełnosprawnej w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program realizowany jest przez **Dział ds. Rehabilitacji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.**

W 2021 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczył dla powiatu Dąbrowa Górnicza na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” kwotę w wysokości 347 000,00 zł dla adresatów programu.

W 2021 roku złożono 83 wnioski, z czego zawarto 68 umów na kwotę 328 703,00 zł, natomiast wypłacono kwotę 244 227,27 zł w ramach 60 umów na niżej wymienione zadania:

1. MODUŁ I:

- **Obszar A**- likwidacja bariery transportowej:
  - **Zadanie 1** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu – 6 umów wypłaconych na kwotę **39 370,00 zł**,
  - **zadanie 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu – 1 umowa wypłacona na kwotę **2 625,00 zł**,

- **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:
  - **zadanie 1** –pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych – 5 umów wypłaconych na kwotę **35 458,20 zł**,
  - **zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – 2 umowy wypłacone na kwotę **4 000,00 zł**,
  - **zadanie 3** –pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku – 1 umowa wypłacona na kwotę **4 940,00 zł**,

- **Obszar C** - likwidacja barier w poruszaniu się:
  - **zadanie 1** – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne

poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym – 2 umowy wypłacone na kwotę **47 500,00 zł**,

➤ **zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 2 umowy wypłacone na kwotę **6 000,00 zł**,

➤ **zadanie 5** – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania – 2 umowy wypłacone na kwotę **15 000,00 zł**,

– **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka – 11 umów wypłaconych na kwotę **13 347,57 zł**.

2. MODUŁ II:

– pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole doktorskiej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi – wypłacono **28 umów na kwotę 75 986,50 zł**.

Ogółem:

- otrzymane środki z PFRON w wysokości: 347 000,00 zł

- wypłacone środki w wysokości: 244 227,27 zł

102 772,73 zł - kwota pozostała do wydatkowania do dnia 15.04.2022 r.

Rozdział 9

POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Do zadań Zespołu należy:

1. Realizowanie zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
2. Przyjmowanie wniosków i wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.
3. Przyjmowanie wniosków i wydawanie karty parkingowej.
4. Sporządzanie informacji zbiorczej o realizacji zadań powiatowego zespołu.
5. Współpraca z organami administracji rządowej i organami jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: pomocy społecznej i rehabilitacji osób niepełnosprawnych - zgodnie ze wskazaniami zawartymi w orzeczeniu o niepełnosprawności bądź o stopniu niepełnosprawności.

9.1 Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

1. Osoby powyżej 16 roku życia.

L. p.	Cel złożenia wniosku	Liczba wniosków
1	Odpowiednie zatrudnienie	689
2	Szkolenie	0
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	16
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	531
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych /	385
6	Zasiłek stały	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	290
8	Korzystanie z karty parkingowej	357
9	Inne: ulgi i uprawnienia	36
Razem		2304

2. Osoby przed 16 rokiem życia.

L. p.	Cel złożenia wniosku	Liczba
1	Zasiłek pielęgnacyjny	184

2	Świadczenie pielęgnacyjne	34
3	Inne	11
	Razem	229

OGÓLEM WNIOSKI W ROKU 2021 - 2533

9.2 Wydane orzeczenia.

1. Osoby po 16 roku życia.

L.p.	Wyszczególnienie		Liczba
1	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności		2019
2	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności		37
3	Wydane orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych		42
4	Ogółem wydane orzeczenia		2098
5	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych – po raz pierwszy.	Lekki	142
		Umiarkowany	144
		Znaczny	179
		Razem	465
	Orzeczenia wydane na podstawie art.5a ustawy	Liczba	-

2. Osoby przed 16 rokiem życia.

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	3
2	Wydane orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	30

3	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	200
4	Ogółem wydane orzeczenia	233

OGÓLEM ORZECZENIA W ROKU 2021 - 2331

9.3 Legitymacje osób niepełnosprawnych – wydane.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Legitymacje ogółem	833
2	Legitymacje dla osób przed 16 rokiem życia	127
3	Legitymacje dla osób po 16 roku życia	706

9.4 Liczba odwołań.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Złożone odwołania	228
2	Odwołania rozpatrzone przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	7
3	Odwołania przekazane do rozpatrzenia przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach	221

9.5 Liczba kart parkingowych.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Wydane karty parkingowe	599
2	Złożone wnioski o wydanie karty parkingowej	601 *
3	Odmowa wydania karty parkingowej	4
4	Wnioski oczekujące na realizację	0

* 2 wnioski złożone w 2020 roku- wydano karty w 2021 roku (601+2=603)

Rozdział 10

REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I WYCHOWAWCZYCH.

10.1 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Dział Pomocy Osobom Uprawnionym do Alimentów realizuje zadania w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. w sprawie ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyjęto **581** wniosków.

Liczba decyzji administracyjnych wydanych w roku 2021 wyniosła odpowiednio:

- dot. osób uprawnionych - **678**
- dot. dłużników alimentacyjnych – **76**

Łącznie wydano decyzji: **754**

Realizując ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2021 roku wypłacono **6988** świadczeń z funduszu alimentacyjnego

- na wypłatę powyższych świadczeń wydatkowano kwotę **3 029 670,75 zł.**

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego otrzymywało średniomiesięcznie **582** osoby, a średniomiesięczna wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosiła **434zł** / osobę.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r przedstawia się następująco:

Lp.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	Ilość	Wypłacona kwota w zł
1.	dla osób w wieku 0 – 17 lat	5789	2 496 029,49
2.	dla osób w wieku 18 – 24 lat	1 174	521 141,26
3.	dla osób w wieku 25 lat i więcej	25	12 500,00
4.	łącznie	6 988	3 029 670,75

10.2 Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W 2021r. wezwano **287** dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych oraz złożenia oświadczenia majątkowego.

Zgodnie z art. 27 ust. 4 w. cyt. ustawy 40% kwoty należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Kwota zwrotów przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2021r. wyniosła **1 380 057,83 zł** (w tym odsetki w wys. **826 077,58zł**).

W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. podjęto następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego	93
Wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych	199
Skierowanie wniosku o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwa określone w art. 209 kk	9
Przekazanie zobowiązań dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej	51
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	14
Złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przez dłużnika alimentacyjnego przestępstwa z art. 209 § 1 kk	631

10.3. Świadczenia rodzinne i wychowawcze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 111 z późn. zm.), ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020r.,poz. 1297), ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019r., poz. 2407 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia

4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 1329).

W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych przyjęto 2 830 wniosków. Liczba postępowań administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekuna - w tym : przyznania, uchylecia, zmiany prawa do świadczeń, czy nienależnie pobranych świadczeń - zakończonych decyzją w ww. okresie wyniosła 4 353.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. w sprawie ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych przyjęto 14 163 wniosków. Liczba postępowań administracyjnych dotyczących świadczeń wychowawczych - w tym : przyznania, uchylecia, zmiany prawa do świadczeń, czy nienależnie pobranych świadczeń - zakończonych decyzją w ww. okresie wyniosła 308, a liczba postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczenia wychowawczego zakończonych informacją wyniosła 13 209.

Realizacja świadczeń rodzinnych i wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. przedstawiała się następująco:

	Liczba świadczeń	Wysokość świadczenia (w zł)
Zasiłek rodzinny z dodatkami		
Zasiłek rodzinny	23 827	95 zł miesięcznie - na dziecko do 5-go roku życia 124 zł miesięcznie - na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18-go roku życia 135 zł miesięcznie - na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia
Dodatki z tytułu :		
Urodzenia dziecka	95	1000 zł jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	518	400 zł miesięcznie

Samotnego wychowywania dziecka	2 352	193 zł miesięcznie, plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością, lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	4 242	95zł miesięcznie
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 946	90 zł miesięcznie - dla dziecka do 5 roku życia 110 zł miesięcznie - dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	2 519	100 zł jednorazowo
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	676	113 zł miesięcznie - jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła 69 zł miesięcznie - jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły
Zasiłek pielęgnacyjny	27 798	215,84 zł miesięcznie
Świadczenie pielęgnacyjne	3 857	1971 zł miesięcznie
Specjalny zasiłek opiekuńczy	270	620 zł miesięcznie
Zasiłek dla opiekuna	67	620 zł miesięcznie
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	383	1000 zł jednorazowo
Świadczenie rodzicielskie	1943	1000 zł miesięcznie
Świadczenie wychowawcze	214 693	500 zł miesięcznie

Z rządowego programu „Rodzina 500 plus” w okresie 01.01.2021r. do 31.12.2021r. skorzystało **19 102** dzieci z **13 379** rodzin. Na świadczenia wychowawcze wypłacono łącznie kwotę **106 750 923 zł**, natomiast na świadczenia rodzinne kwotę **20 101 734,71 zł**.

Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych nakłada na organ również obowiązek związany z ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym oraz zdrowotnym osób

pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna. Z tego tytułu w okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. Opłacono **2 943** składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, oraz **2 013** składek na ubezpieczenia zdrowotne.

W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Wychowawczych wypłacił również **6** jednorazowe świadczenia z tyt. urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, powstałą w prenatalnym okresie rozwoju, w łącznej wysokości **24 000 zł.**

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Wychowawczych wydał również **191** decyzji w sprawie świadczenia rodzicielskiego.

Rozdział 11

KSZTAŁCENIE I DORADZTWO DLA KADRY POMOCY SPOŁECZNEJ.

Realizując ustawowo nałożony obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz samokształcenia pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej uczestniczyli w szkoleniach i seminariach podnoszących ich umiejętności i kwalifikacje.

W 2021 r. pracownicy socjalni szkolili się i podnosili swoje kwalifikacje zawodowe w ramach specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Pracownicy często korzystali bezpłatnie ze szkoleń (webinariów on-line) i spotkań, których organizatorami byli między innymi: PFRON, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, Śląski Ośrodek Adopcyjny, Urząd Miasta Dąbrowy Górniczej i Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2021 roku pracownicy Ośrodka brali udział w szkoleniach indywidualnych i grupowych, seminariach, spotkaniach konsultacyjnych, warsztatach, obejmujących łącznie 61 tematów.

Rozdział 12

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH W 2021 R.

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie wszystkich zadań są realizowane w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej Nr XXV/523/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. Szczegółowego podziału środków budżetowych na 2021 rok dokonał Prezydent Miasta Zarządzeniem Nr 1533.2021 z dnia 5 stycznia 2021r.

Ogółem na realizację zadań dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w budżecie na 2021 rok zaplanowano środki finansowe w łącznej wysokości: **166 132 782,61 zł** w tym:

zadania własne Gminy	18 487 698,79
zadania własne Powiat	6 528 932,22
zadania zlecone Gminie	133 742 604,60
zadania zlecone Powiat	1 860 938,00
zadania własne Gminy – Dotacja	5 429 135,00
zadania Powiat – Dotacja	12 334,00
zadania Gmina – inne środki	71 140,00

Ogółem wykorzystano w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej środki finansowe na kwotę 165 609 650,41 zł tj. 99,7 % planu budżetu na 2021 rok.

W ramach zadań własnych Gminy i zadań własnych Powiatu wykorzystano środki:

- **zadania własne Gminy** wykorzystano na kwotę **18 425 261,84 zł, tj. 99,7 %;**
- **zadania własne Powiatu** wykorzystano na kwotę **6 499 847,12 zł, tj. 99,6 %;**
- **zadania własne Gminy – dotacja** wykorzystano na kwotę **5 356 925,89 zł, tj. 98,7 %;**
- **zadania własne Powiat – dotacja** wykorzystano na kwotę **10 962,98 zł, tj. 88,9 %;**

W ramach zadań zleconych Gminy i zadań zleconych Powiatu wykorzystano środki:

- **zadania zlecone Gminy** wykorzystano na kwotę **133 452 042,12 zł tj. 99,8 %;**
- **zadania zlecone Powiatu** wykorzystano na kwotę **1 854 610,46złtj. 99,7 %;**
- **zadania Gminy – inne środki** wykorzystano na kwotę **10 000,00 zł tj. 14,1 %;**

Agata Róg

/podpis na oryginale/

Dyrektor MOPS

w Dąbrowie Górniczej